

Rigsombudsmanden i Grønland

Nuuk, 25. juni 2024

Orientering nr. 11/2024

Adopterede fra Grønland kræver godtgørelse fra staten

Fire personer, der som børn blev adopteret fra Grønland til Danmark, har rejst et samlet godtgørelseskrav på 1 mio. kr. overfor staten. Det oplyser deres advokat, Mads Pramming, til Sermitsiaq den 21. juni 2024. Sagen handler om, hvorvidt de fire personer er berettiget til godtgørelse fra den danske stat som følge af, at staten ikke har sikret tilstrækkelig beskyttelse af sagsøgernes rettigheder efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 (om ret til respekt for privatliv og familieliv) i forbindelse med, at de blev bortadopteret fra grønlandske familier til Danmark. Mads Pramming oplyser desuden, at han løbende modtager henvendelser fra flere adopterede børn i samme situation, og at gruppen bag erstatningskravet også har sendt et udkast til en stævning af staten.

Amerikansk råstofselskab indgår aftale mineselskabet Tanbreez

Af en pressemeddelelse udsendt af det amerikanske råstofselskab Critical Metals Corp den 10. juni 2024 fremgår det, at selskabet har indgået en aftale med det australske selskab Tanbreez om en delvis overtagelse af selskabet. Tanbreez har siden 2020 haft en udnyttelsestilladelse til sjældne jordarters metaller i et område ved Killavaat Alannguat (Kringlerne i Sydgrønland). Ifølge pressemeddelelsen skal overtagelsen ske med henblik på en investering på ca. 1,5 mia. danske kroner i mineprojektet.

I en artikel i Sermitsiaq den 13. juni, udtaler grundlægger og direktør for Tanbreez, Greg Barnes, at aftalen betyder, at selskabet nu kan finansiere en mine, og at Critical Metals Corp på sigt vil overtage 92,5 procent af Tanbreez. I en opdatering af artiklen den 14. juni 2024 fremgår det, at selvstyrets råstofdepartement har anmodet om at få aftalen til gennemsyn, da Grønlands Selvstyre skal godkende alle direkte eller indirekte overtagelser af selskaber med udnyttelsestilladelse i Grønland.

Grønland tiltræder Parisaftalen

FN's klimasekretariat modtog den 20. juni 2024 meddelelse om, at Grønland tilslutter sig Parisaftalen. Det skete ved en underskriftsceremoni i Nuuk, hvor minister for udviklingssamarbejde og klima, Dan Jørgensen, og naalakkersuisoq for landbrug, selvforsyning, energi og miljø, Kalistat Lund, underskrev en opdateret samarbejdsaftale mellem Danmark og Grønland på klimaområdet. Det oplyser Naalakkersuisut i en pressemeddelelse udsendt den 20. juni 2024: *"Den opdaterede samarbejdsaftale reflekterer den nye virkelighed, hvor begge parter er med i Parisaftalen. Samarbejdsaftalen bygger på Lov om Grønlands Selvstyre og på principperne om ligestilling og respekt mellem Grønland og Danmark"*.

Executive Secretary for FN's klimasekretariat, Simon Stiell, deltog ved underskriftsceremonien og udtaler i pressemeddelelsen: *"Jeg er glad for at byde Grønland velkommen i verdens fælles indsats under Parisaftalen og*

værdsetter Danmarks fortsatte førende engagement i klimakampen. Den viden og de klimaløsninger, som oprindelige folk i Grønland og hele verden har, er vigtigere end nogensinde.”

Af samarbejdsaftalen fremgår det, at Naalakkersuisut vil fremsende de nationalt fastlagte CO2-reduktionsmål til UNFCCC (United Nations Framework Convention on Climate change) efter aftale med den danske regering.

Air Greenland indgår samarbejdsaftale med Hurtigruten Expeditions

Air Greenland har indgået en rammeaftale med det norske krydstogtselskab Hurtigruten Expeditions om flyrejser for 7.000 passagerer fra sommeren 2025. I en artikel i Sermitsiaq den 17. juni 2024 fremgår det, at flyvningerne skal udskifte passagerer og besætning for to af Hurtigruten Expeditions' skibe. Aftalen forventes at bidrage positivt til udviklingen af turismen: ”*Det åbner op for, at disse passagerer rejser i Grønland som turist før eller efter deres krydstogt, hvilket vil gavne de lokale turismeaktører*”, udtalte Air Greenlands direktør, Jacob Nitter Sørensen, til Sermitsiaq.

Ny uddannelsesstrategi 2024-2030

Naalakkersuisut sætter med en ny uddannelsesstrategi for perioden 2024-2030 fokus på at løfte folkeskolen og erhvervsuddannelsesområdet. Det fremgår af en pressemeddelelse, udsendt af Departement for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke den 14. juni 2024. Samtidigt med offentliggørelsen af den nye strategi udgives en uddannelsesplan for 2024, som præsenterer handleplanen på uddannelsesområdet i den nærmeste fremtid. I 2024 vil der blandt andet blive nedsat et uddannelsesråd, implementeret nye anbefalinger om brugen af det grønlandske sprog i uddannelserne, udviklet metode til evaluering af trivsel på uddannelserne samt blive udarbejdet sektorplaner for uddannelses- og kollegiebyggeriet. Derudover omfatter planen en række tiltag, som skal øge kvalitet og gennemførelse på ungdoms- og erhvervsuddannelserne.

Ny lufthavnsterminal i Nuuk taget i brug

Mandag den 24. juni 2024, gik de første passagerer igennem sikkerhedskontrollen i en ny lufthavnsterminal i Nuuk. Efter et nogle dages forsinkelse åbnede Greenland Airports den nye terminalbygning, som fremover skal servicere alle flyrejsende til og fra Nuuk. Den nye landingsbane forventes at åbne for atlantflyvninger i november 2024.

Grønland mangler tandlæger

Fem af landets byer har ingen tandlæge, og flere steder er der færre tandlæger end normeret. Det fremgår af en artikel i Sermitsiaq den 15. juni 2024. Naalakkersuisoq for Sundhed, Agathe Fontain, har i et svar på et § 37-spørgsmål, oplyst, at det er vanskeligt at få opfyldt normeringen, og at man er udfordret af tandlægemanglen i de nordiske lande. ”*Der annonceres efter tandlæger i relevante medier, for eksempel i nordiske fagblade. Desuden deltages på jobmesser og uddannelsesmesser for at rekruttere. [...] Nogle af de tandlæger, der allerede arbejder i Landstandplejen, udsendes i kortere perioder til distrikter, der ikke har tandlæge.*”, skriver Agathe Fontain i sit svar, og oplyser desuden, at en modernisering af udstyret ved Landstandplejen også er blandt de tiltag, der skal afhjælpe tandlægemanglen.